

IZKUSTVENO UČENJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

Primer recikliranja tekstila v montessori okolju

Martina Tonin

Zasebna OŠ montessori

Kostanjevica na Krki, 30. maj 2026

Tekstilni odpadki niso samo “odpadek”

- **Hitra moda** spodbuja prekomerno potrošnjo in krajšo življenjsko dobo oblačil.
- **Tekstilna industrija** močno obremenjuje vodo, energijo in okolje.
- **Mladi** so vsak dan obdani s potrošniško kulturo.
- **Šola** lahko ponudi prostor za izkušnjo, premislek in spremembo navad.

Od vprašanja “Kam z odsluženim tekstilom?” do konkretnega učnega projekta.

Cilji projekta

- **Ozavestiti** vpliv tekstilnih odpadkov in modne industrije.
- **Spodbujati** odgovorno porabo materialov.
- **Razvijati** ustvarjalnost, samostojnost in sodelovanje.
- **Vključiti** učence v recikliranje in nadgradnjo tekstila.
- **Povezati** trajnostno izobraževanje s skupnostjo in dobrodelnostjo.

4

Kakovostno
izobraževanje

11

Trajnostne
skupnosti

12

Odgovorna
potrošnja

13

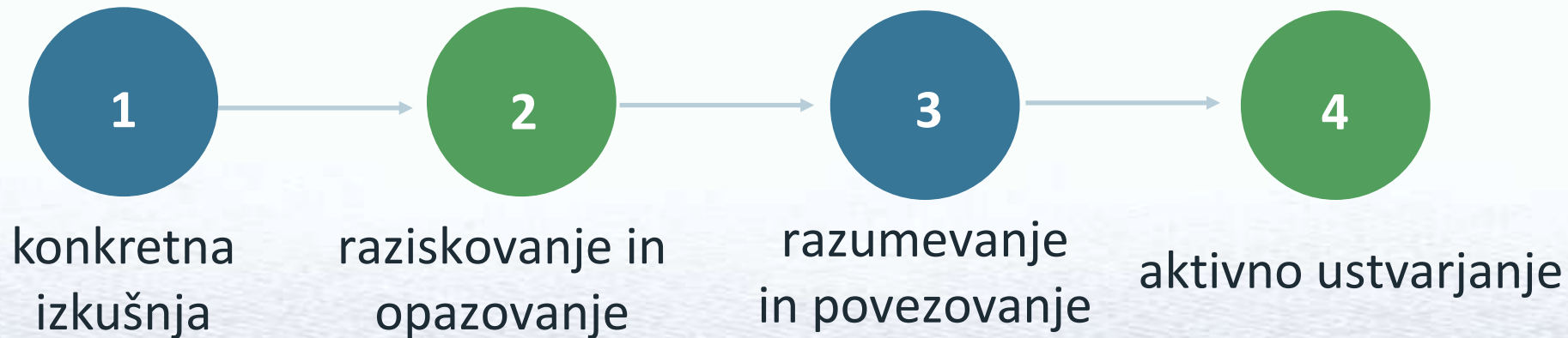
Podnebni
ukrepi

17

Partnerstva

Zakaj montessori pristop?

Učenje se začne s konkretno izkušnjo.

- Učitelj = mentor in opazovalec.
- Samostojno načrtovanje in odločanje.
- Delo v lastnem tempu.
- Smiselne naloge iz resničnega življenja.
- Starostno mešane skupine.
- Pripravljeno učno okolje.
- Samostojno upravljanje časa in dela.
- Starejši učenci so mentorji mlajšim.

Potek dejavnosti

20 učencev tretje triade je sodelovalo pri raziskovanju tekstilnih odpadkov, zbiranju materiala in ustvarjanju novih izdelkov.

Projekt je trajal več tednov in je združil raziskavo, načrtovanje, izdelavo, javno predstavitev ter vrednotenje.

“Education must prepare not only for school, but for life.” Maria Montessori

Raziskovanje problema in zbiranje materiala

- Učenci so raziskovali tekstil, hitro modo, odpadke in trajnostne alternative.
- Razpravljali so o osebnih potrošniških navadah.
- Zbirali so kavbojke, ostanke blaga, gumbe in zadrge.
- Vključili so starše, učitelje in šolsko skupnost.

rabljene kavbojke

pregled materialov

Okoljska odgovornost postane skupno prizadevanje skupnosti.

Oblikovanje in načrtovanje izdelkov

- Oblikovanje idej, skic in krojev pred začetkom šivanja.
- Upoštevanje funkcionalnosti in estetike.
- Kombiniranje jeansa z drugimi materiali.
- Reševanje oblikovalskih in tehničnih vprašanj.

Zasnovali so torbe, vrečke, peresnice, dodatke za dom in blazine.

Praktično delo: od krojenja do šivanja

- Krojenje in rezanje blaga,
- ročno šivanje in šivanje na stroju,
- ponovna uporaba gumbov in zadrg,
- barvanje, vezenje in tekstilna dekoracija,
- samostojno iskanje rešitev pri tehničnih izzivih,
- sodelovanje, sprejemanje mnenj drugih.

Javna predstavitev in dobrodelno delo

- Končni izdelki so bili predstavljeni na šolskem sejmu.
- Učenci so razložili proces izdelave in pomen recikliranja.
- Izdelki so bili ponujeni v dobrodelne namene.
- Učenci so izkusili, da lahko njihovo delo prispeva k boljši družbi.

Kaj je projekt razvijal pri učencih?

ustvarjalnost

praktične spretnosti

samostojnost

sodelovanje

kritično mišljenje

odgovornost

okoljska ozaveščenost

ponos ob končnem izdelku

Najmočnejši učinek je nastal, ker učenci niso samo poslušali o trajnosti, temveč so jo preizkusili z rokami.

Izzivi in priporočila za izvedbo

Izzivi

- Zbiranje materiala,
- usklajevanje idej v skupini,
- prilagajanje zahtevnosti krojev,
- reševanje tehničnih težav med izdelavo,
- natančnost,
- vztrajnost.

Priporočila

- Zbiranje materiala vnaprej in vključitev skupnosti,
- uporaba enostavnih izdelkov in krojev,
- zaključek projekta z razstavo ali sejmom.

Možna razširitev: papir, plastika, les ali drugi odpadni materiali.

Zaključek: iz odpadka nastane priložnost

Projekt je pokazal, da lahko praktično učenje učinkovito podpira trajnostno izobraževanje.

- Učenci so postali aktivni ustvarjalci rešitev.
- Razvili so globlje razumevanje ponovne uporabe materialov.
- Trajnost so povezali z ustvarjalnostjo, skupnostjo in odgovornostjo.

»Najbolj si zapomnijo, kar sami naredijo.«

Viri in literatura

- European Environment Agency (2022). Textiles and the environment.
- European Parliament (2020). The impact of textile production and waste.
- Ellen MacArthur Foundation (2017). A new textiles economy.
- Kolb, D. A. (1984). Experiential learning.
- Montessori, M. (2009). Srkajoči um.
- United Nations (2015). Transforming our world: Agenda 2030.

Fotografije: lastni arhiv projekta.

